

РОЛЬ ФАХІВЦЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В КОНТЕКСТІ СОЦІАЛЬНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ

Єлізавета Решетняк

Інвалідність дітей є важливою суспільною проблемою, що потребує системного вирішення питань соціального захисту, інтеграції, доступності та працевлаштування. Соціальна робота з цією категорією населення передбачає всебічну державну підтримку та створення умов для повної самореалізації дитини з інвалідністю відповідно до її прав і потреб. В останні роки в нашій країні стало більш помітним прагнення до того, щоб змінити ситуацію, що склалася з навчанням і вихованням дітей з інвалідністю у кращу сторону. Прийняті на державному рівні відповідні законодавчі акти. Складається система нового виду спеціалізованих установ – реабілітаційних центрів, які дозволяють комплексно вирішувати багато проблем [1–4].

Метою тези є обґрунтування соціальної реабілітації дітей з обмеженими можливостями в контексті забезпечення ролі фахівця соціальної роботи.

Соціальна реабілітація дітей з обмеженими можливостями є одним з пріоритетних напрямів у сфері соціальної роботи. Її основною метою є забезпечення всебічного розвитку дитини (соціального, емоційного, інтелектуального та фізичного) та розкриття її потенціалу. Особливу роль у цьому процесі відіграє фахівець соціальної роботи, який здійснює соціальний супровід та надає психосоціальну підтримку. Аналіз науково-методичної літератури свідчить, що соціальна реабілітація є багатокomпонентним процесом, що поєднує соціальну адаптацію, підтримку, навчання та розвиток. Вона має бути індивідуалізованою та орієнтованою на потреби конкретної дитини [1, 4].

Фахівець соціальної роботи є ключовим суб'єктом у реабілітаційному процесі. Його професійна компетентність включає [2]: загальноосвітні знання; психологічну підготовку; етичні та морально-ділові якості; здатність до співпраці в мультидисциплінарній команді; знання специфіки розвитку дітей з обмеженими можливостями. До обов'язків фахівця соціальної роботи належать:

1. Оцінка потреб дитини та її сім'ї.
2. Інформування про соціальні послуги.
3. Організація соціального супроводу.
4. Надання психосоціальної підтримки.
5. Консультування та робота з батьками.

Результати дослідження доводять, що ефективна діяльність фахівця соціальної роботи сприяє покращенню якості життя дитини з інвалідністю, її адаптації до соціального середовища та запобігає виникненню складних життєвих обставин. Завдяки роботі у мультидисциплінарних командах забезпечується комплексний підхід до реабілітації дітей з обмеженими можливостями [3; 4].

Соціальна реабілітація дітей з обмеженими можливостями є однією з ключових складових інтеграції таких дітей у суспільство та забезпечення їм гідної якості життя. Вона спрямована на формування у дитини навичок самостійного життя, соціальної взаємодії, розвитку самооцінки та відчуття власної гідності. У цьому процесі роль фахівця соціальної роботи набуває особливого значення, адже він є посередником між дитиною, її родиною, освітніми та медичними установами, органами влади (рис. 1).

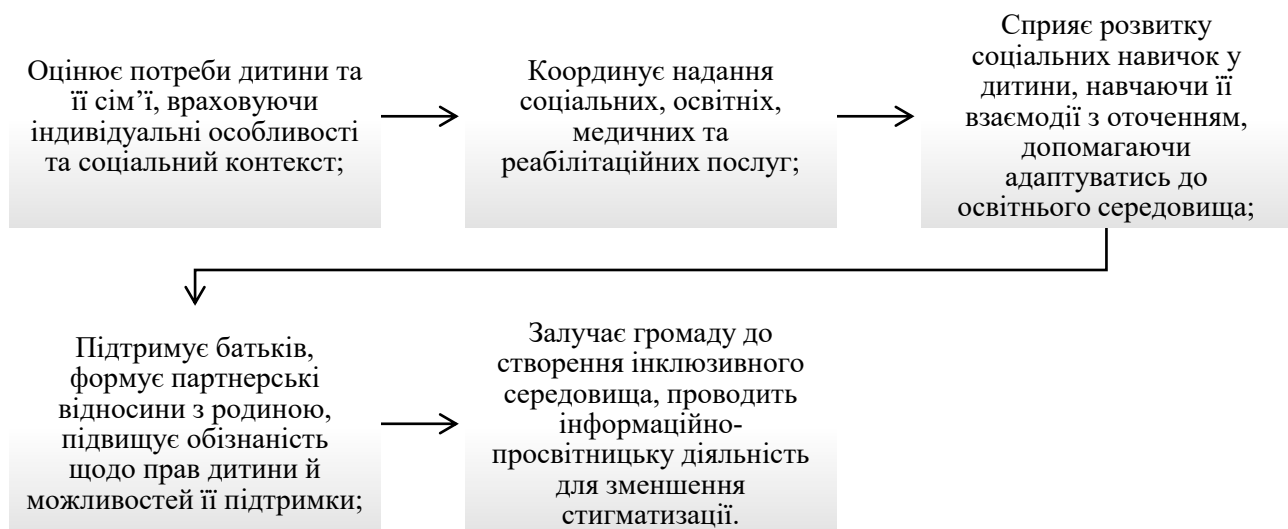

Рис. 1. Ефективність забезпечення соціальної роботи фахівцем

Отож, фахівець соціальної роботи виступає як ключова фігура у процесі включення дитини з інвалідністю в активне соціальне життя, працюючи як з внутрішніми ресурсами дитини, так і з бар'єрами в навколишньому середовищі.

Таким чином, охарактеризовано науково-методичну літературу з проблеми соціальної реабілітації дітей, які мають обмежені можливості. Розглянуто діяльність фахівця соціальної роботи у соціально-реабілітаційних центрах. Проаналізовано його ключові обов'язки, професійні компетентності та особливості роботи з дітьми цієї категорії. Фахівець соціальної роботи є невід'ємним елементом системи соціальної реабілітації дітей з обмеженими можливостями. Його професійна діяльність вимагає високого рівня компетентності, емпатії, знань і практичних навичок. Необхідним є подальше вдосконалення підготовки таких фахівців для забезпечення якості соціальних послуг та ефективної підтримки дітей і їх родин. Висвітлено результати експериментального дослідження, яке підтверджує важливість мультидисциплінарного підходу в соціальній реабілітації.

Список використаних джерел

1. Іванова Н. Соціальна реабілітація: теоретико-методичні аспекти. Київ: Центр учбової літератури, 2020.
2. Петренко О. Психосоціальна підтримка в соціальній роботі. Харків: Основа, 2019.
3. Дьяченко Л. Реабілітація дітей з особливими потребами. Львів: Світ, 2021.
4. Сидоренко В. Соціальна робота з вразливими групами населення. Київ: Академія, 2022.